

prima instanță: I. Barbacaru
instanța de apel: D. Manole, A. Bostan și Iu. Cotruță

dosarul nr. 2r-273/17

DECIZIE

12 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către avocatul Victor Brînză în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Bacalîm Anatolie în interesele Olgăi Lupașciuc împotriva societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de asistență juridică, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, prin care s-a respins cererea societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel

c o n s t a t ă

Prin mandatul din 30 noiembrie 2015 avocatul Bacalîm Anatolie a fost împuternicit de Lupașciuc Olga să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 3).

La 01 decembrie 2015 avocatul Bacalîm Anatolie a depus în interesele Olgăi Lupașciuc cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Bacalîm Anatolie a indicat că Lupașciuc Olga la 02 octombrie 2013 a încheiat cu societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată contract de investiții, conform căruia

pârîtul urma să construiască din contul investițiilor reclamantei un apartament cu suprafața de 45,3 m², situat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Unirii, 20/2, numărul cadastral 3153216.746.01 la prețul de 17 000 euro, avînd în vedere că prețul unui metru pătrat este de 375,27 euro.

La 02 octombrie 2013 Lupașciuc Olga a achitat integral prețul pentru locuință.

La 25 decembrie 2014 între părți a fost semnat actul de predare-primire în care era indicat că se transmite Olgăi Lupașciuc apartamentul nr. 199, aflat la nivelul 7 locativ, cu suprafața de 45,3 m², stabilită conform proiectului.

În același act de predare-primire este indicat că ca urmare a măsurărilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău suprafața reală a apartamentului constituie 40,6 m².

Lupașciuc Olga a efectuat o supraplată pentru 4,7 m² ce constituie suma de 1 763 euro.

La 25 decembrie 2014 Lupașciuc Olga a înaintat societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cerere solicitînd restituirea supraplății de 1 763 euro ca urmare a neîndeplinirii clauzelor contractuale.

La 11 septembrie 2015 Lupașciuc Olga a înaintat repetat societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată somație solicitînd restituirea supraplății efectuate.

Prin răspunsul din 14 septembrie 2015 societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată a comunicat Olgăi Lupașciuc că în locul returnării banilor este disponibilă să presteze alte servicii.

Cere avocatul Bacalîm Anatolie încasarea din contul societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în beneficiul Olgăi Lupașciuc a sumei de 1 763 euro, dobînzii de întîrziere în mărime de 315,92 euro, penalității în mărime de 15 867 euro și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei (f.d. 5-7).

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lupașciuc Olga.

S-a încasat de la societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în beneficiul Olgăi Lupașciuc suma de 1 763 euro, dobînda de întîrziere în mărime de 452,64 euro, iar în total suma de 2 215,64 euro convertiți în valuta națională la momentul executării hotărîrii.

S-a încasat de la societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în beneficiul Olgăi Lupașciuc cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

S-a încasat de la societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 406,48 lei.

S-au respins în rest pretențiile ca fiind neîntemeiate (f.d. 45; 48-50).

Prin mandatul din 03 martie 2016 avocatul Victor Brînză a fost împuternicit de societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d. 30).

La 22 aprilie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 52-53).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată.

S-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1 055 lei.

S-a explicat societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, apelul nu se va considera depus și va fi restituit.

S-a stabilit ședință de judecată pentru 22 septembrie 2016, ora 11:00 (f.d. 56-58).

La 22 iulie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 82-85).

La 22 iulie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 (f.d. 88-90).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 26 octombrie 2016 a respins recursul declarat de avocatul Victor Brînză în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată și a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 (f.d. 95-98).

La 21 noiembrie 2016 avocatul Victor Brînză a depus în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând că prin încheierea executorului judecătoresc Catan Tatiana din 05 ianuarie 2015 s-a aplicat sechestrul pe mijloacele bănești a întreprinderii și aceasta este în imposibilitate de a achita taxa de stat pentru examinarea cererii de apel (f.d.108-109).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 s-a respins cererea societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

S-a restituit apelul declarat de societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat (f.d. 115-119).

La 27 decembrie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 126-127).

În motivarea cererii de recurs avocatul Victor Brînză a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prin încheierea din 05 ianuarie 2015 executorul judecătoresc Catan Tatiana a aplicat sechestru pe mijloacele bănești ale societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în limita sumei de 2 886 850 lei și aceasta este în imposibilitate de a achita taxa de stat pentru examinarea cererii de apel.

Prin restituirea cererii de apel instanța a îngădit societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată accesul liber la justiție, dreptul la recurs efectiv și la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 27 decembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 13 decembrie 2016 (f.d. 120).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Victor Brînză în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată la 27 decembrie 2016 este depus în termen.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii în partea restituirii cererii de apel și cu menținerea în rest a aceleiași încheieri din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural și material în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat, însă eronat a restituit cererea de apel fără acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Din materialele pricinii rezultă că la 22 aprilie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 52-53).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată, s-a acordat apelantei termen de 10 zile din momentul recepționării încheieri pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1 055 lei și s-a explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, apelul nu se va considera depus și va fi restituit (f.d. 56-58).

La 22 iulie 2016 avocatul Victor Brînză a declarat în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 82-85).

La 21 noiembrie 2016 avocatul Victor Brînză a depus în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând că prin încheierea executorului judecătoresc Catan Tatiana din 05 ianuarie 2015 s-a aplicat sechestru pe mijloacele bănești a întreprinderii și aceasta este în imposibilitate de a achita taxa de stat pentru examinarea cererii de apel (f.d.108-109).

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin. (1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată scutește persoana juridică de plata taxei de stat în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Prin urmare, în cererea de scutire de la plata taxei de stat persoana juridică urmează a expune circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (informația de la Inspectoratul Fiscal de Stat privind existența și situația conturilor bancare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul cadastral privind imobilele deținute, informația de la Întreprinderea de Stat „Registru” privind mijloacele de transport, care le are în proprietate, etc.).

Avocatul Brînză Victor a solicitat scutirea societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată de la plata taxei de stat invocând că prin încheierea executorului judecătoresc din 05 ianuarie 2015 s-a aplicat sechestru pe mijloacele bănești în limita de 2 886 850 lei.

Aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești a societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată prin încheierea executorului judecătoresc Catan Tatiana din 05 ianuarie 2015 nu constituie temei de scutire de la plata taxei de stat.

Or, prin certificatul eliberat de Banca Comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni se confirmă că societatea comercială „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată în perioada de la 12 ianuarie 2015 până la 30 octombrie 2015 a efectuat achitări, inclusiv pentru materialele de construcție (f.d. 112).

Mai mult ca atât, taxa de stat impusă de instanța de apel în mărime de 1 055 lei nu este excesivă pentru un agent economic.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka c. Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție consfințit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri de norme de dreptul național și de prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Ținând cont de prevederile legale citate și de circumstanțele menționate, instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și încheierea în partea dată urmează a fi menținută.

Însă, Curtea de Apel Chișinău eronat a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor din încheierea din 09 iunie 2016, fără a acorda un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în condițiile în care a respins cererea cu privire la scutire de la plata taxei de stat.

Avocatul Brînză Victor a depus cererea cu privire la scutirea societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată de la plata taxei de stat la 21 noiembrie 2016, înainte de ziua ședinței de judecată stabilită de Curtea de Apel Chișinău.

În condițiile în care nu era soluționat demersul de scutire de la plata taxei de stat, societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată nu îi poate fi imputată neachitarea taxei de stat în termenul acordat de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 09 iunie 2016, precum și sancțiunile prevăzute în caz de neîndeplinire în termen a indicațiilor instanței de judecată.

Restituirea cererii de apel concomitent cu respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, fără acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea acesteia, poate fi apreciată ca o îngrădire a accesului la justiție, din care motiv este necesar de a admite cererea de recurs, de a casa încheierea contestată în partea restituirii cererii de apel cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de a nu da curs cererii de apel și de a acorda termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Brînză Victor în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată, de a casa încheierea instanței de apel în partea restituirii cererii de apel și de a emite în partea dată o nouă hotărâre sub

formă de încheiere de a nu da curs cererii de apel, de a acorda termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat cu menținerea aceleiași încheieri în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Brînză Victor în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Bacalîm Anatolie în interesele Olgăi Lupașciuc împotriva societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de asistență juridică, în partea restituirii cererii de apel depuse de avocatul Brînză Victor în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată și se emite în partea dată o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Nu se dă curs cererii de apel declarate de avocatul Brînză Victor în interesele societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2016.

Se acordă societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat până la prima ședință de judecată la Curtea de Apel Chișinău.

Se explică societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată și avocatului Brînză Victor că în caz dacă nu va prezenta în termenul acordat dovada de achitare integrală a taxei de stat, cererea de apel va fi restituită.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 în partea respingerii cererii cu privire la scutirea societății comerciale „Stilconstruct” societate cu răspundere limitată de la plata taxei de stat se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Sveatoslav Moldovan

